

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 26.06.1975, sp. zn. 2 Cz 31/75, ECLI:CZ:NS:1975:2.CZ.31.1975.1

Číslo: 55/1977

Právní věta: Do aktiv dědičstva po poručiteli, kterému samému patřilo právo osobního užívání bytu stavebního bytového družstva, patří jen zůstatková hodnota členského podílu v tomto družstve a nie hodnota užívaného družstevného bytu.;

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 26.06.1975

Spisová značka: 2 Cz 31/75

Číslo rozhodnutí: 55

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Byt, Dědění, Družstvo stavební bytové, Hospodaření s byty, Řízení před státním notářstvím

Předpisy: 95/1963 Sb. § 34 40/1964 Sb. § 180
§ 460

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 55/1977 sb. rozh.

Do aktiv dědičstva po poručiteli, kterému samému patřilo právo osobního užívání bytu stavebního bytového družstva, patří jen zůstatková hodnota členského podílu v tomto družstve a nie hodnota užívaného družstevného bytu.

(Rozsudok Najvyššieho súdu SSR z 26. 6. 1975, [2 Cz 31/75](#))

Po poručiteli L. L., ktorý zomrel 21. 12. 1973 bez závetu, zostali ako dedičky zo zákona jeho tri maloleté dcéry, ako aj pozostalá manželka, ktorí dedičstvo neodmietli.

Do zápisnice o predbežnom vyšetrení manželka poručiteľa uviedla, že do dedičstva patrí družstevný byt v P. a časť spoločne nadobudnutého bytového zariadenia.

Štátne notárstvo v konaní o tomto dedičstve vykonalo súpis aktiv a pasív dedičstva. Do aktiv uviedlo polovicu zůstatkovej hodnoty družstevného bytu stavebního bytového družstva n. p. T. v P. v sume 55 713 Kčs a zariadenie kuchyne v sume 1500 Kčs, spolu aktiva v sume 57 213 Kčs. Štátne notárstvo pritom vychádzalo z oznámenia Stavebního bytového družstva zamestnancov n. p. T. v P. z 29. 1. 1974, podľa ktorého hodnota družstevného bytu poručiteľa k 31. 12. 1973 podľa účtovných záznamov

činila 111 424,01 Kčs. Pasíva dedičstva neboli zistené.

Štátne notárstvo v Trnave potom svojimi rozhodnutiami určilo všeobecnú cenu i čistú hodnotu dedičstva a vykonalo vyporiadanie medzi dedičmi po L. L. tak, že zostatkovú hodnotu členského podielu poručiteľa v stavebnom bytovom družstve v polovici v sume 55 713 Kčs ako aj bytové zariadenie kuchyne nadobudla do vlastníctva manželka poručiteľa, ktorá je povinná vyplatiť spoludedičkám po 14 303 Kčs.

Najvyšší súd SSR rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR, tak, že uvedenými rozhodnutiami štátneho notárstva bol porušený zákon.

Z odôvodnenia:

Povinnosťou štátneho notárstva pri rozhodovaní je vychádzať zo skutočného stavu veci, dbať o určitosť právnych vzťahov a o predchádzanie sporom (§ 4 ods. 1 Not. por.).

Štátne notárstvo zistí poručiteľov majetok a jeho dlhy a vykoná súpis aktív a pasív. Vychádza pritom najmä z údajov účastníkov. Tieto údaje a ostatné vyšetrené okolnosti preverí podľa potreby vyšetrením na mieste samom, výsluchom svedkov, listinami alebo inými dôkaznými prostriedkami (§ 34 ods. 1 Not. por.).

Ak ide o družstevný byt, zanikne smrťou jedného z manželov právo spoločného užívania bytu manželmi. Ak sa právo na družstevný byt nadobudlo za trvania manželstva, zostáva členom družstva pozostalý manžel a jemu patrí členský podiel (§ 180 ods. 2 O. z.).

Štátne notárstvo v prejednávanej veci predovšetkým prehliadlo, že sa v oznámení Stavebného bytového družstva n. p. T. v P. z 29. 1. 1974 uvádzala hodnota družstevného bytu a nie výška zostatkovej hodnoty členského podielu. Byty v stavebných bytových družstvách nepatria jednotlivým členom družstva; domy aj byty v nich sú vo vlastníctve stavebného bytového družstva. Členom družstva patrí len právo užívať pridelený družstevný byt. Z toho dôvodu nepatria do aktív dedičstva po poručiteľovi hodnota ním užívaného družstevného bytu ani časť tejto hodnoty. Bolo preto povinnosťou štátneho notárstva zistiť v konaní o dedičstve zostatkovú hodnotu členského podielu poručiteľa, prípadne členského podielu obidvoch manželov, ak išlo o spoločné členstvo manželov v družstve.

Štátne notárstvo si neobjasnilo ani ďalšiu, pre posúdenie veci rozhodujúcu okolnosť, či totiž ide o družstevný byt na ktorý sa nadobudlo právo za trvania manželstva alebo o družstevný byt, na ktorý nadobudol poručiteľ právo pred uzavretím manželstva. Ak by išlo o prvý prípad, potom celý členský podiel patrí pozostalej manželke, nie však z titulu dedenia, ale na základe ustanovenia § 180 ods. 2, veta druhá, O. z. Na túto okolnosť je štátne notárstvo povinné prihliadnúť pri vyporiadaní medzi dedičmi a pozostalým manželom.

Ak by išlo o druhý prípad, t. j. ak by išlo o družstevný byt, na ktorý poručiteľ nadobudol právo pred uzavretím manželstva, prešlo by členstvo v družstve a právo užívať byt na toho dediča, ktorému by pripadol členský podiel. V tom prípade by sa uplatnilo k členskému podielu dedičské právo ako v celku, nie iba k jeho polovici.

Pretože štátne notárstvo v uvedených rozhodnutiach a v konaní, ktoré im predchádzalo, vychádzalo z nedostatočne zisteného skutkového stavu a rozhodlo v rozpore s uvedenými zákonnými ustanoveniami, porušilo zákon v ustanoveniach § 4 ods. 1 a 2 a § 34 ods. 1 Not. por. a v ustanoveniach § 180 ods. 2 a § 473 ods. 1 O. z.